

Dutch A: language and literature – Standard level – Paper 1
Néerlandais A : langue et littérature – Niveau moyen – Épreuve 1
Neerlandés A: lengua y literatura – Nivel medio – Prueba 1

Friday 8 May 2015 (afternoon)
Vendredi 8 mai 2015 (après-midi)
Viernes 8 de mayo de 2015 (tarde)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

Instructions to candidates

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write an analysis on one text only.
- It is not compulsory for you to respond directly to the guiding questions provided. However, you may use them if you wish.
- The maximum mark for this examination paper is **[20 marks]**.

Instructions destinées aux candidats

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez une analyse d'un seul texte.
- Vous n'êtes pas obligé(e) de répondre directement aux questions d'orientation fournies. Vous pouvez toutefois les utiliser si vous le souhaitez.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est de **[20 points]**.

Instrucciones para los alumnos

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un análisis de un solo texto.
- No es obligatorio responder directamente a las preguntas de orientación que se incluyen, pero puede utilizarlas si lo desea.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es **[20 puntos]**.

Analyseer **een** van de volgende teksten. Geef daarbij commentaar op het belang van de context, het publiek waarvoor de tekst bestemd is, het doel van de tekst en de formele en stilistische kenmerken.

Tekst 1

Humo sprak met een “onschoolbare” jongere

Mieke Van Hecke, directeur-generaal van het katholiek onderwijs in Vlaanderen, heeft het jargon met een nieuwe term verrijkt: onschoolbare jongeren, of jongeren die “het gewone schoolgebeuren onmogelijk maken.”

5 De drukmakers die elke dag de klas op stellen zetten, de pesters en de spijbelaars die drugs roken en op lawaaierige brommertjes door de straten racen. Van Hecke wil die jongeren liever uit de scholen houden, en ze pleit voor “speciale begeleidingsinitiatieven, ergens tussen onderwijs, welzijn en stedelijk beleid in”. Maar: “Het kan niet de bedoeling zijn dat we een vuilnisbak worden.”

10 ***“Ik verdien nu al meer dan mijn vader: waarom zou ik nog een diploma halen?”***

Glen (16): “Dikke slee en villa”

10

Glen «Ik ga al een jaar of vier, vijf niet meer naar school. Ik kan leerkrachten gewoon niet verdragen, en het is er zo saai. Het begon al op

15

de eerste schooldag in het eerste middelbaar: ik gooide een brandende sigaret in de vuilnisbak, en lap: vuilnisbak in de fik. Het was niet eens met opzet, maar toch was ik de tweede dag al geschorst. Ik ben sindsdien misschien twintig dagen naar school geweest – me even laten zien en terug weg. Ik heb ook al in zes... nee, in zéven scholen gezeten.»

HUMO Hoe krijg je dat spijbelen thuis verkocht?

20

Glen «Ik vertrok 's morgens met mijn boekentas onder de arm en ik kwam 's avonds terug naar huis. Op school moesten we een telefoonnummer opgeven waarop onze ouders bereikbaar waren, en ik had een fout nummer gegeven. Als het secretariaat mijn ouders wilde bellen om te vragen waar ik bleef, kregen ze nooit antwoord. Tot op een dag – het was al na de kerstvakantie – een leraar thuis aan de deur stond, want mijn adres hadden ze natuurlijk ook. Dat was niet mijn beste dag.»

HUMO En toen werd je voor het eerst van school gegooid?

25 **Glen** «Nee, dat was pas het jaar daarna. In het begin van het schooljaar kreeg ik ruzie met de leraar wiskunde. Die vent begon te schreeuwen dat ik stil moest zijn, maar de gast die lawaai maakte, zat áchter mij. Hij had het dus tegen de verkeerde, en toen hij me bij mijn kraag pakte, ben ik ontploft. Ik heb hem een gebroken neus en een paar gekneusde ribben gegeven. Ze hebben hem naar het ziekenhuis moeten brengen. Tja, actie en reactie, hè.»

HUMO Wat deed je overdag, als je niet op school zat?

30 **Glen** «Ik hing wat rond. En ik werkte een beetje. Al mijn vrienden zijn ouder dan achttien, en die werken ook niet. Ze hebben wel een job én ze hebben een auto: dan kan je leukere dingen doen dan op school zitten. Een beetje rondhangen in Maastricht, of in Brussel. Daar werden we eens aangevallen door een bende, die dachten dat wij hun terrein kwamen inpikken. Zonder waarschuwing trokken ze hun messen: een vriend werd gestoken in zijn arm en moest naar het
35 ziekenhuis, en ik kreeg een steek in mijn been, juist onder de knie. Ik bloedde ook, maar ik wou niet naar het hospitaal. Die mannen hebben ze later opgepakt, en ze bleken vol speed te zitten. Op een dag zijn we eens helemaal naar Polen gereden. We stapten in de auto en begonnen te rijden, en voor we het wisten zaten we in Krakau. Ik belde naar mijn ma, dat ik die avond niet thuis zou komen omdat ik in Polen zat. Ze kreeg een woedeaanval en zei dat ze me zou
40 doodslaan. Ik moest daar eens mee lachen: ik heb me nooit iets aangetrokken van wat ze tegen mij zei. Toffe stad, Krakau. Nergens zo goedkoop wodka gezopen! Voor 2 euro ben je daar compleet dronken. Ik zou wel willen teruggaan, maar de benzine is te duur geworden (lacht).»

HUMO Je zei dat je ook werkt. Wat doe je?

45 **Glen** «Ik koop brommertjes op, ik breng die in orde, ik pimp ze een beetje en ik verkoop ze door. Daar ben ik op mijn elfde mee begonnen: ik had toen al een Camino. Dat machientje reed 130 km per uur, en ik scheurde daarmee door de stad zonder helm of verzekering. Ik ken iemand bij de politie, en via hem kan ik heel goedkoop brommers uit inbeslagnames krijgen. Ik betaal er 150, hoogstens 200 euro voor en ik verkoop ze voor 400 à 500 euro. Reken de winst maar uit! Soms ga ik mee met een bouwvakker, als hij extra mensen nodig heeft. Een muurtje
50 metselen: dat kan toch iedereen? En ik word in het zwart betaald: pure winst.»

HUMO Hoeveel hark je zo per maand bijeen?

Glen «Dat hangt ervan af. Soms 1.500 euro, soms iets meer. Ik kan daar méér dan goed van leven, en ik kan ook nog flink sparen. Ik wil later een huis en een chique auto kunnen kopen. Waarom zou ik naar school gaan? Ik kan lezen, schrijven en rekenen, ik kan met mijn handen
55 werken en ik ken iets van techniek van auto's en brommers. Echt waar, ik kan voor mezelf zorgen. Zónder naar school geweest te zijn.»

HUMO Je bent niet van plan om op z'n minst je diploma voor de middelbare school te halen?

60 **Glen** «Ik word nu begeleid, en ik begin te twijfelen of ik toch niet mijn school zou afmaken. Maar waarom zou ik eigenlijk? Mijn pa wil dat ik een diploma haal, want anders zal ik niets bereiken in het leven. Toen ik hem zei dat ik al meer verdiende dan hij, werd hij stil.»

HUMO Er zijn nog manieren om snel geld te verdienen.

Glen «Dealén, bedoel je? Daar begin ik niet mee. Ik rook af en toe een joint, maar daar blijft het bij. Drugs, dat is veel te gevaarlijk, man.»

65 HUMO Als gepatenteerde spijbelaar kom je vroeg of laat toch in contact met de politie?

Glen «O, ja. Ze hebben mij onlangs nog tegengehouden, om drie uur 's nachts. Ik was wat met mijn brommertje aan het rondrijden en een patrouille vond dat ik me verdacht gedroeg. Ik heb nog geprobeerd om ze af te schudden, maar dat is niet gelukt. Resultaat: ik moest één verkeersles volgen bij de politie. Een halfuurtje! Ze kennen me daar: mijn grootvader was zelf agent.»

HUMO Ben je al veroordeeld?

Glen «Ik heb vier maanden in een jeugdinstelling gezeten. En laatst wilden ze me voor veertien dagen in een psychiatrische instelling steken, maar dan ben ik na twee dagen al gaan lopen. 't Is niet omdat ik niet naar school ga, dat ik gek ben, hè.»

Tekst en foto werden ontleend aan het Vlaamse weekblad *www.humo.be* (2011)

- In hoeverre sluiten de toon en het taalgebruik aan bij het onderwerp van de tekst?
- Hoe trekt de opmaak van de tekst de aandacht van de lezer?

Blank page
Page vierge
Página en blanco

Tekst 2

Partijgenoten,

Afgelopen maandag. Canvassen in de Haagse Hemsterhuisstraat. Bos rozen in de hand. Aanbellen bij mensen. Luisteren naar hun zorgen, hun verwachtingen, hun dromen.

5 We kwamen in gesprek met een oudere man. PvdA-stemmer in hart en nieren. Oud ambtenaar bij de gemeente Rotterdam. Ook hij had zorgen. En hij had een verhaal. Hij vertelde over het begin van de jaren tachtig. Diepe recessie. In de haven ging werf na werf na werf failliet. Duizenden arbeiders. Op straat. Hij vertelde hoe hij namens de gemeente de volle kantines afging waarin de mannen zaten die net hun ontslag hadden gekregen. Hij vertelde hoe moeilijk dat was. Tranen. Uitzichtloosheid.

10 Uiteindelijk, zei hij, kon je alleen hoop in de ogen van die mannen terugbrengen met de belofte ervoor te zullen zorgen dat het straks weer beter zou gaan. Dat hun kinderen het beter zouden krijgen.

15 Ik dankte de man voor zijn verhaal en liep verder. En opeens realiseerde ik me. Die kinderen die het beter zouden krijgen. Dat zijn wij. Onze generatie. Wij kregen het beter, veel beter. En niet alleen mijn generatie. Iedereen. In de jaren negentig explodeerde de welvaart, en tot in de 21ste eeuw leek het alsof het niet op kon. Totdat de financiële crisis toesloeg.

En nu zitten we in dezelfde situatie als toen begin jaren tachtig. Haperende economie, dalende huizenprijzen, stijgende werkloosheid. Met dezelfde opdracht. Mensen hoop geven. Perspectief bieden. Zorgen dat onze kinderen het beter krijgen.

20 Dat is de opdracht waarvoor we tot 12 september het vertrouwen van de kiezers vroegen, de opdracht waarmee we na 12 september een coalitie formeerden en de opdracht waarmee we sinds 5 november in het kabinet zitten. We wisten dat het moeilijk zou worden. Maar we geloofden erin. In ons verhaal. Het verhaal van eerlijk delen en vooruitgang mogelijk maken.

Weet u het nog, partijgenoten? Het eerlijke verhaal.

25 Daarmee voerden we vorig jaar samen campagne. Over het herstel van onze economie, dat tijd en ingrijpende maatregelen vergt. Over de offers die we daarbij van iedereen, jong en oud, moeten vragen.

30 Het ging over de mooie maar lege verleiding van harde verkiezingsbeloftes. Omdat niemand kan voorspellen wat er over vier maanden, laat staan vier jaar gaat gebeuren. En omdat Nederland een coalitieland is, waar we vooruitgang boeken door samen te werken.

Ons eerlijke verhaal bood daarmee ook perspectief. We komen sterker en socialer uit de crisis, door het eerlijk verdelen van de pijn en door vooruitgang mogelijk te maken via investeringen in onderwijs en duurzame technologie.

Dames en heren,

35 We zijn nu een half jaar verder. We delen de pijn eerlijk: hoge inkomens leveren wat in, lage inkomens krijgen wat extra. En we maken vooruitgang mogelijk: we investeren in duurzame energie en we ontzien het onderwijs zoveel als mogelijk bij de bezuinigingen.

40 En de omstandigheden wijzigden inderdaad. Binnen vier maanden. Europa en Nederland kwamen in zwaarder weer met een stagnerende economie en een snel oplopende werkloosheid als gevolg. De Nederlandse staat redde voor 3,7 miljard euro de SNS bank en daarmee de spaartegoeden van meer dan één miljoen spaarders. Niet de compromissen met de VVD, maar de compromissen met de veranderende realiteit zijn de grootste opgave geworden.

45 Het eerlijke verhaal blijkt dus echt. Zo echt dat we er zelf soms van lijken te schrikken. De offers die we van mensen vragen, doen pijn. Compromissen sluiten is soms moeilijk. En de verslechterende economie verplicht tot nieuwe ingrepen. Mensen zijn ongerust, boos. Maar we staan ervoor. Samen. Toen we campagne voerden, en ook nu we verantwoordelijkheid dragen. Want de PvdA is nooit een mooi-weer partij geweest.

50 Omdat niet alleen de offers, de compromissen en de pijnlijke maatregelen echt zijn. Ook het perspectief is echt. We komen sterker en socialer uit deze crisis. Laten we dat niet vergeten. En aan anderen vertellen. Het eerlijke verhaal is echt.

En ik weet dat dat niet makkelijk is. Het eerlijke verhaal is echt, maar het is ook rauw, het maakt onzeker, het baart zorgen. Ik merk het dagelijks. U merkt het dagelijks. De bezuinigingen, de extra bezuinigingen, de pensioenen, de BTW. We krijgen ze allemaal voor de kiezen.

55 Maar veel belangrijker in deze tijd is het antwoord op de vraag waaróm we het doen. Daarvoor moet de blik even loskomen van de dagelijkse politiek en gericht worden op de toekomst. Bijvoorbeeld op 2021. Waarom hervormen we de sociale werkvoorziening en maken we die kleiner? De verleiding is groot om dat niet te doen. Omdat we de onzekerheid van een groep kwetsbare mensen niet nog verder willen vergroten.

60 En dat is ook onze opdracht. Een opdracht die afgelopen september 2012 begon en die minstens loopt tot 2021. Het zal niet altijd meezitten, we zullen ons soms afvragen of we het juiste doen en we zullen fouten maken. Maar met onze idealen, onze plannen en onze mensen, gaan we deze opdracht uitvoeren. We hebben we een Tweede Kamerfractie vol met rasechte sociaaldemocraten die dag in dag uit voor onze idealen strijden, 10 kanjers van bewindspersonen in het kabinet, en op lokaal en provinciaal niveau duizenden mensen die
65 Nederland sterker en socialer gaan maken. Op naar 2021.

Bewerkte speech gegeven door Diederik Samsom op de Politieke Ledenraad van de
Partij van de Arbeid (PvdA) op 16 maart 2013

- Bespreek de verschillende stilistische aspecten van de tekst die typisch zijn voor een speech.
 - Wat zegt ons deze speech over het publiek waarvoor Diederik Samson spreekt?
-